

Reglementet av år 1816

Reglemente för vaccinationen i riket; Stockholm den 6 mars 1816

Flera delar av världen har härjats av smittkoppor. Ett medel att ympa finns, men är inte tillräckligt för att helt avvärja sjukdomen. Den engelske läkaren Jenner har ett säkrare sätt. Skyddskoppning ger en så lindrig form av koppor, att man knappast kan tala om sjukdom. De ger ett bestående skydd och hindrar helt de rysliga följder av sjukdomen som de överlevande kan drabbas av.

Denna för mänskligheten så nyttiga och hedrande uppfinning har i Sverige, trots fördomar, blivit antagen. Regeringen har uppmuntrat och kunniga och nitiska läkare och medborgare har verkställt skyddsympningen. Kongl Maj:t har inte lämnat någon möda ospard för att vidtaga anstalter för att utrota sjukdomen och befria kommande släkter från den härjande farsoten.

Författningar har av och till på konungens befallning utgivits. Understödd av Rikets Ständer har Kongl Maj:t utfärdat ett reglemente till befrämjande av vaccinationen och vad som vid dess verkställighet skall iakttagas.

1 § Det åligger alla föräldrar att låta vaccinera sina barn före 2 års ålder. Gäller även äldre barn och personer som inte haft naturliga eller ympade koppor.

2 § Varje socken skall ha en vaccinator och en eller två vaccinationsföreståndare, vilka jämte kyrkoherden ser till att barnen blir vaccinerade.

3 § Vaccinatörens skicklighet skall var godkänd av provinsialläkaren. Han följer Sundhets kollegiets rekommendationer, använder pålitligt vaccinämne, återser barnet efter 7 – 9 dygn för att kontrollera att vaccinationen tagit annars görs den om. Han för journal över vaccinationerna. För att uppmuntra skickliga vaccinatorer har konungen befallt att de kollekt, som samlas in stannar i församlingen och kan användas till vaccinatorer och även till medaljer som blivit präglade för ändamålet.

4 § I städerna, där det finns läkare, är det inte lika nödvändigt med vaccinatorer. Men vill församlingen ha sådan är inget hinder. Den som vill och är skicklig att vaccinera skall anmäla det hos kyrkoherden.

5 § De som antas till klockare skall inte bara kunna slå åder utan också vaccinera och bistå vid mindre läkargöromål. Detsamma gäller barnmorskor.

6 § Belöningar som är anslagna av staten kan tilldelas klockare, barnmorskor och andra som frivilligt vaccinera. De söker belöningen hos Sundhets Kollegium och insänder uppgifter på hur många vaccinationer de gjort.

7 § Alla som sysslar med vaccinationer skall känna skillnaden mellan äkta och oäkta vaccin, kunna urskilja om vaccinationen lyckats och kunna skilja på smittkoppor, vattenkoppor, stenkoppor och den s k svinkölen.

8 § Vaccinationsföreståndaren antas av kyrkoherden och församlingen. Hans skyldighet är att se till att barnen blir vaccinerade. Vaccination kan anställas vilken årstid som helst. Från predikstolen kungörs var och när vaccinationer äger rum i församlingen. Föreståndaren kan kallas till hemmet om så anses lämpligare.

Prästerna lämnar upplysningar om vilka som är ovaccinerade och föreståndaren har ansvar att de blir vaccinerade.

9 § Journalerna insänds till landshövdingen och förteckningen sänds till konsistoriet, som sammanställer tabeller för hela stiftet. De sänd till tabellkommissionen och lämnas vidare till Sundhets Kollegium.

12 § Det tillkommer provinsialmedicus att ha tillsyn över vaccinationen inom sitt distrikt.

13 § Sundhets Kollegiet har ansvar för att det skall finnas tillräckligt med äkta vaccin. Kongl Maj:t har i huvudstaden låtit anta 4 läkare som skall gå Kollegiet tillhanda. Därjämte har i flera städer inrättats vaccinationsdepåer. Nu finns 10 stycken. Kongl Maj:t ger provinsialläkarna förtroendet att förse sig med vaccinationsämne, som de sedan kan lämna ut till dem som behöver.

14 § Underlåter någon förälder att vaccinera sitt barn anmäls han till pastorsämbetet, som i allmän sockenstämma förhåller den tredskande sin motsträvighet. Ny tid för vaccination utsättes. Har detta ingen effekt anmäls han till kronobetjänt, som rapporterar till landshövdingen. Kan han fortfarande inte talas tillrätta bötar han 1 riksdaler 32 skilling med föreläggande om ännu högre böter. Särskilt allvarligt är om tredskan sker under ett utbrott av sjukdomen. Böterna går till de fattiga i församlingen. Kan den försumlige inte betala böterna omvandlas straffet till fängelse.

15 § Var och en som låtit vaccinera sitt barn och det blivit riktigt verkställt äger att utan avgift eller Charta få ett bevis. Om någon flyttar till annan ort, skall det stå i prästbeviset om personen är vaccinerad eller på annat sätt genomgått kopporna.

17 § Då Kongl Maj:t uppdragit åt Sundhets Kollegiet att ha huvudinseendet över vaccinationen är han förvissad att detta angelägna ämne med lika omtanke och med nit befrämjas.

Datum ut supra. CARL.